

Vlaanderen
is milieu

Robuust watersysteem van visie naar...

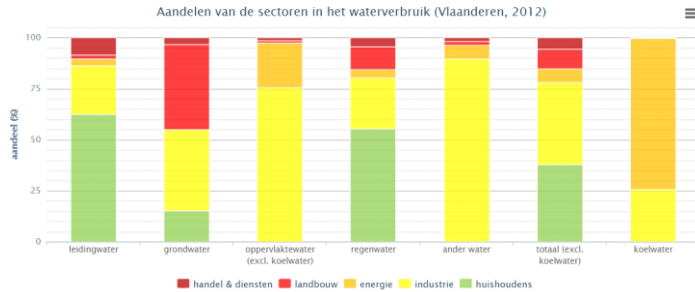
VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

Visie 2050 - Robuust Watersysteem

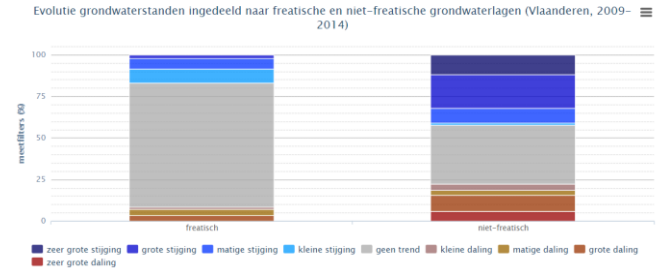
→ In 2050 beschikt Vlaanderen over een robuust watersysteem, dat in staat is om **(klimaat)schokken op te vangen**. Het **beschermt de ecosystemen** en biedt tegelijkertijd vele functies en diensten. Het watersysteem **beschermt tegen overstromingen, biedt wateropslag, drinkwater, proces- en koelwater**. Het voorziet in irrigatie en drainage. Het beschikt over mogelijkheden voor **recreatie en beleving**, naast verbindingen voor **goederentransport en zachte mobiliteit**. Hiervoor doet Vlaanderen een beroep op een combinatie van slimme technologie, robuuste infrastructuur en voldoende ruimte. We dragen zodoende bij tot Duurzaam Ontwikkelingsdoel 6: “Waarborg de beschikbaarheid en het duurzaam beheer van water en sanitair voor iedereen”....

Uitdagingen van het verleden, heden en toekomst

Waternvraag versus wateraanbod

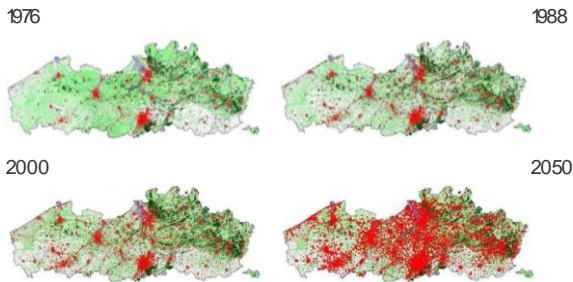

Bron: VMM (WWW.MILIEURAPPORT.BE)

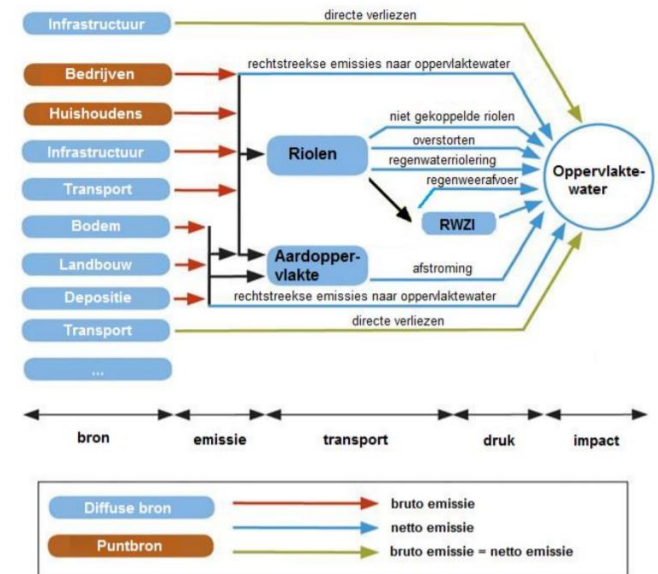

Bron: MIRA op basis van VMM (WWW.MILIEURAPPORT.BE)

Urbanisatie

Druk en impact op waterkwaliteit

Oppervlaktewater

Drinkwatervoorziening

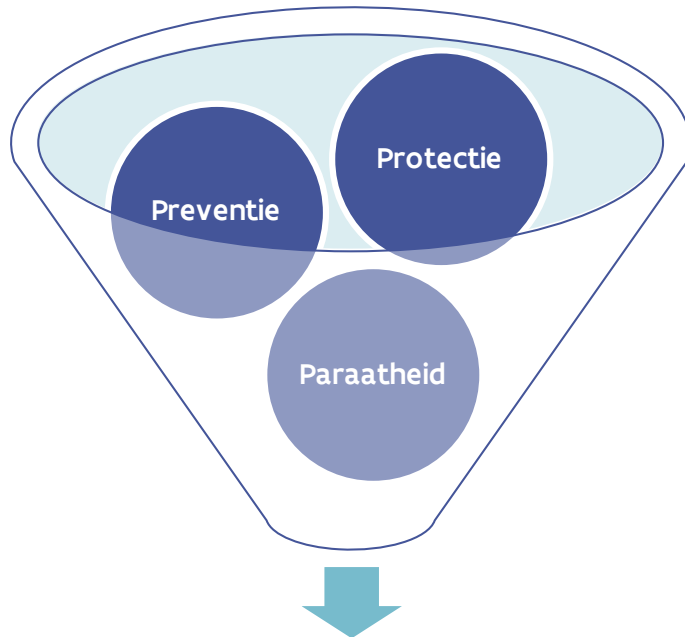
Grondwater

Robuust ?

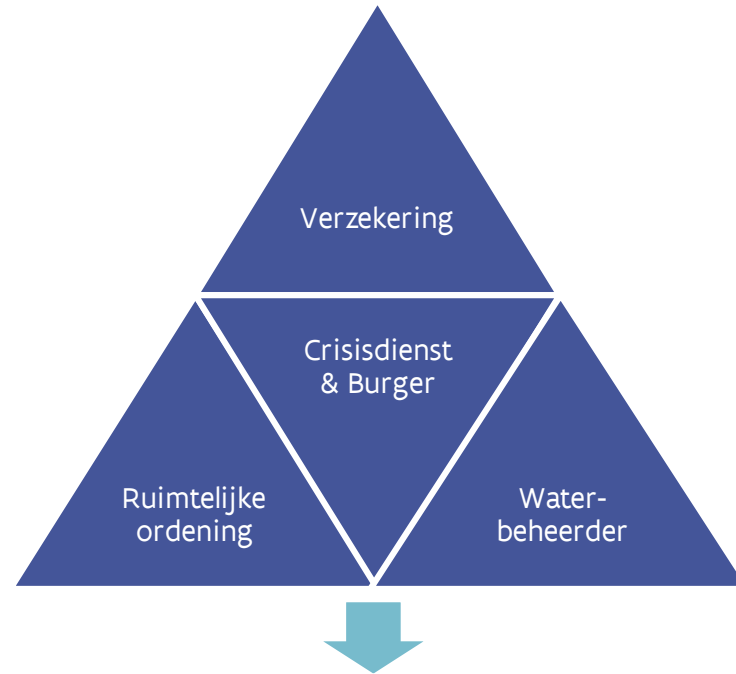
Goede toestand

Veilig voor de toekomst

Bescherming tegen overstromingen

Combinatie van maatregelen

Gedeelde verantwoordelijkheid

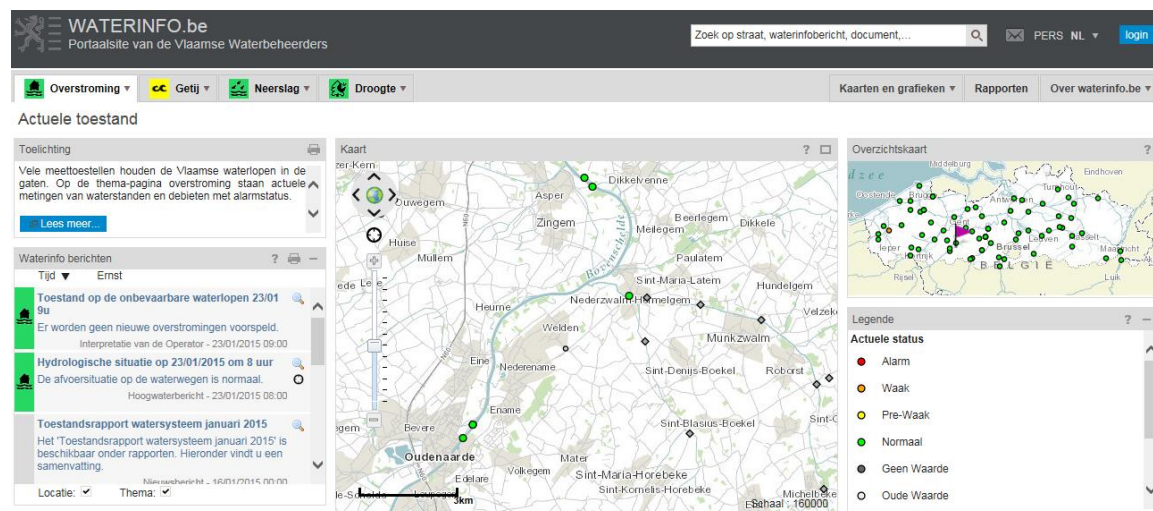

Meerlaagse veiligheid

► Paraatheid

- Hydraulische modellering verder uitrollen en “klimaatrobust”
- Kennisontsluiting
- Waarschuwing

www.waterinfo.be

The screenshot displays the WATERINFO.be website interface. At the top, there is a search bar and navigation tabs for 'Overstroming', 'Getij', 'Neerslag', and 'Droogte'. Below this, the 'Actuele toestand' section is visible, featuring a 'Toelichting' box with text about water levels and a 'Waterinfo berichten' section with several news items. The central part of the interface is a map of the Oudenaarde region, showing the Bovenbeelde river and various locations. A legend on the right side of the map indicates the 'Actuele status' with color-coded markers: Alarm (red), Waak (orange), Pre-Waak (yellow), Normaal (green), Geen Waarde (grey), and Oude Waarde (white).

Meerlaagse veiligheid

► Paraatheid

- Bewust en zelfredzaam maken van bevolking
- Zelf initiatief nemen
- Individuele verantwoordelijkheid
- Informatieplicht

► Protectie

→ Klassieke bouwkundige beschermingswerken:

- × Indijken bestaande woonzones
- × Dijken
- × Pompen
- × GOG's

Volstaan niet volledig bij extreme omstandigheden!

Belang van individuele bescherming neemt toe !

► Preventie

→ Schade wordt vermeden of verminderd

→ Kernpunten beleid

- × Watertoets maximaal laten doorwerken
- × Waterresistent bouwen
- × Bouwstop binnen hoog risicogebieden
  - Signaalgebieden
- × Individuele bescherming
- × Sensibilisatie

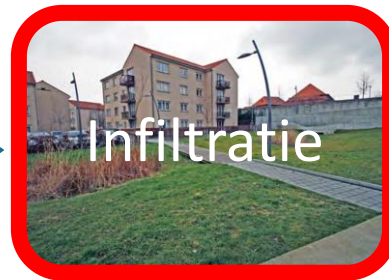
- × **Doordracht bronbeleid met focus op infiltratie**

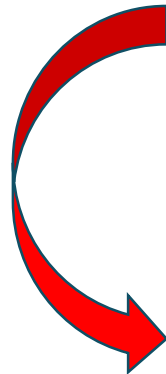
Noodzaak bronbeleid

5 m³ + functioneel
hergebruik

250 m³/ha
4% infiltratie oppervlakte

250 m³/ha
20 l/s/ha

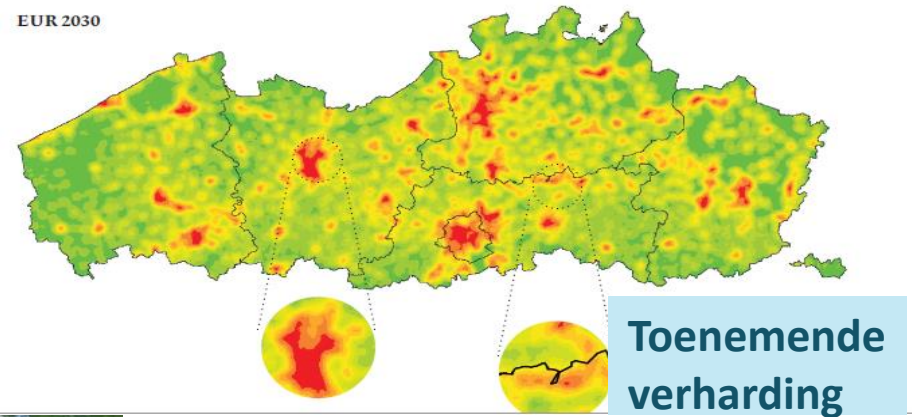
- Infiltratie noodzakelijke adaptatie voor klimaatverandering
- Infiltratie zeer grote impact op:
  - × Piekdebiet riolering
  - × Overstortvolumes
  - × Overstroomd volume
  - × Verdunning
- Grenswaarde voor meerwaarde infiltratie veel lager dan verwacht

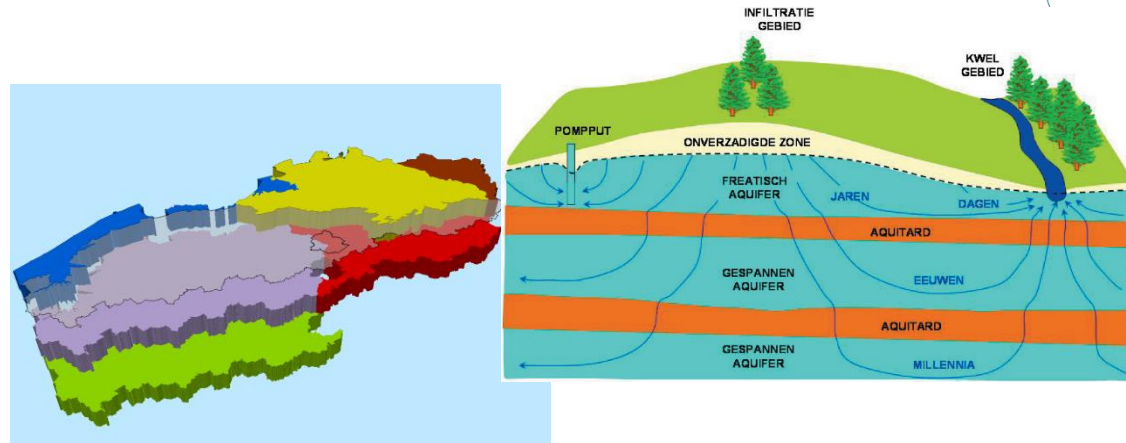
Piekdebieten

Overstort
rioolstelsel

Grondwaterbeleid- en beheer

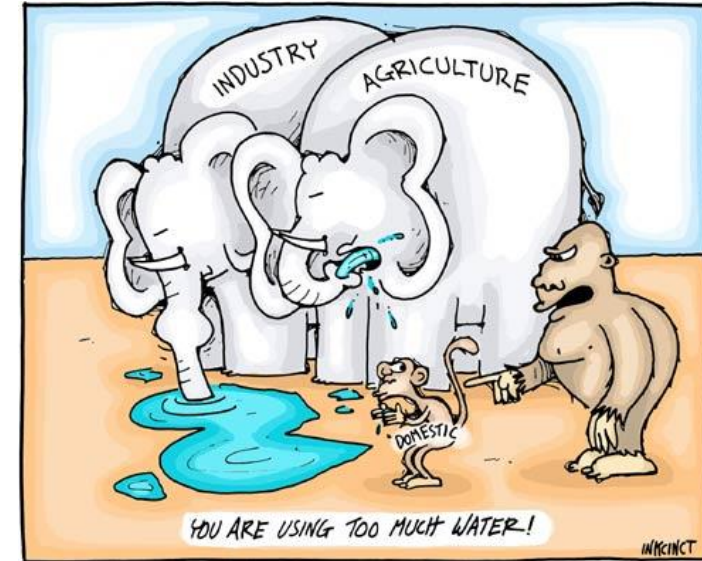
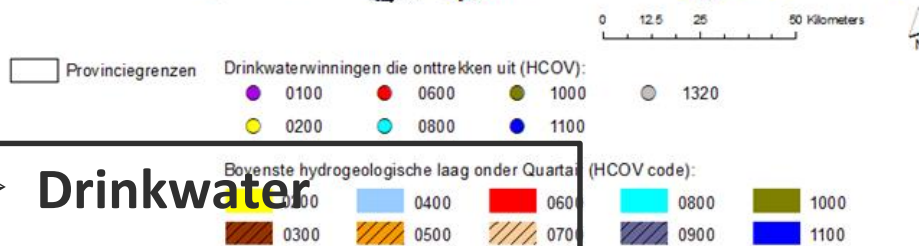
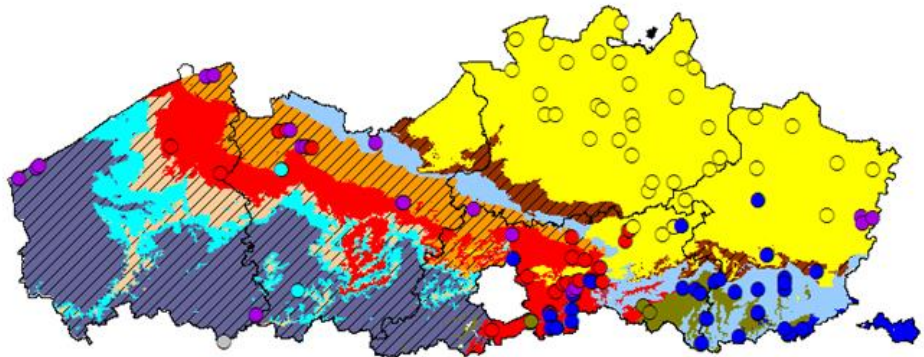

► Sterk aangestuurd vanuit Europese regelgeving

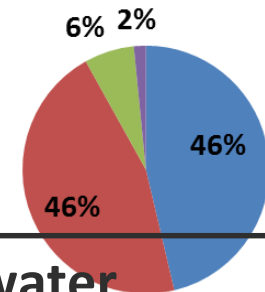
- Kaderrichtlijn Water (KRLW en DIW) en Grondwaterrichtlijn: goede chemische én kwantitatieve toestand
- Nitraatrichtlijn
- Andere:
  - × Pesticidenrichtlijn
  - × Drinkwaterrichtlijn
  - × ...

Belang van Grondwaterbeheer

- Natuur
- Oppervlaktewater
- GWATE's

- industrie
- land- en tuinbouw
- handel en diensten
- onbepaald

- Proceswater
- 147 miljoen m³/j
- 23000 vergunningen

- Drinkwater
- 250 miljoen m³/j

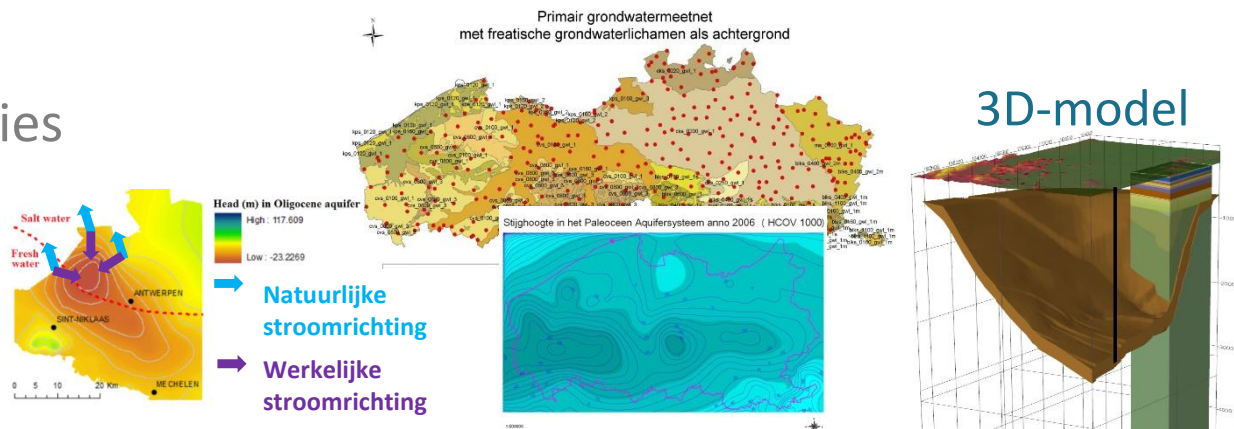
Doelstellingen grondwaterbeheer

▶ KRLW - GWR: goede toestand 2015

- chemische toestand
- kwantitatieve toestand

▶ Onderbouwing: monitoring – kartering – modellering - projecten

- Grondwatermeetnetten
  - × freatisch meetnet (vnl. kwaliteitsaspecten)
  - × primair meetnet (vnl. kwantiteitsaspect; kwaliteit diepere lagen)
- Kartering
- Modellering
- Projecten en studies

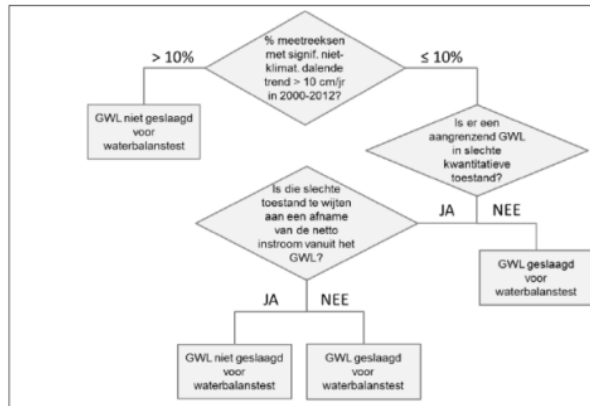
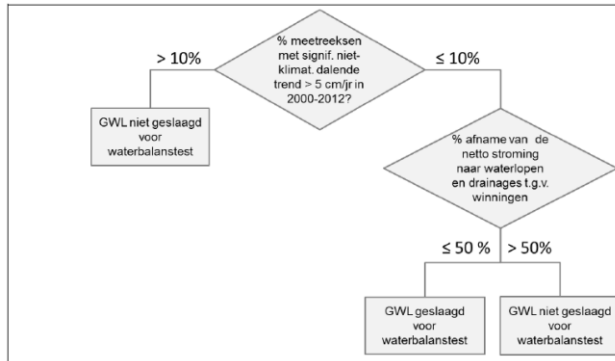
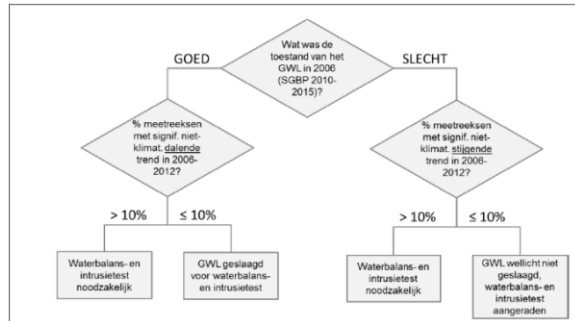
Sturen aan op

Robuustheid !

- ▶ 1° Wijzigingen in het grondwatersysteem hebben geen significante negatieve effecten hebben op de actuele of beoogde natuurtypen van de grondwaterafhankelijke terrestrische ecosystemen, in het bijzonder in beschermde gebieden en in waterrijke gebieden.
- ▶ 2° De winningen veroorzaken geen zoutwaterintrusie.
- ▶ 3° De gespannen lagen behouden hun spanningskarakter zodat ze niet geoxideerd wordt;
- ▶ 4° Er komen geen regionale verlaagde grondwaterpeilen (“depressietrechter”) voor die grondwaterkwaliteitsveranderingen veroorzaken.
- ▶ 5° Er komen geen aanhoudende peildalingen voor (rekening houdend met klimatologische variaties).
- ▶ 6° De baseflow blijft voldoende groot zodat waterlopen in stand gehouden worden.
- ▶ 7° Een verlaging van de baseflow leidt niet tot het niet behalen van de milieukwaliteitsnormen voor het ontvangende oppervlaktewater.
- ▶ 8° Een verandering van de stroming vanuit of naar aangrenzende grondwaterlichamen leidt niet tot het niet-behalen van de goede kwantitatieve toestand én de milieukwaliteitsnormen voor een of meer grondwaterlichamen

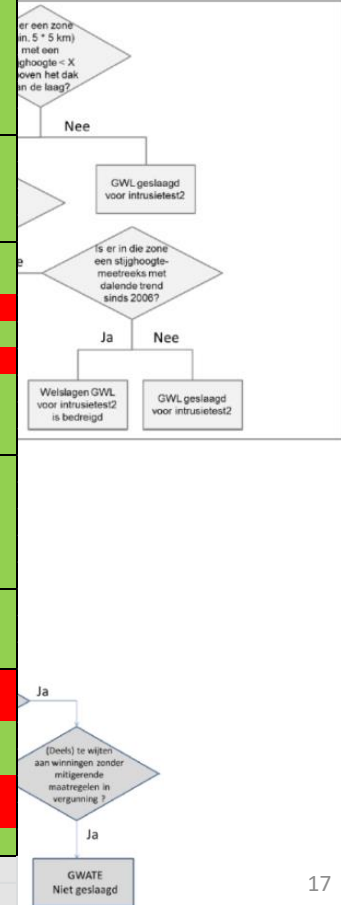
Beslissingsschema's toestand

GWL	Waterbalanstest		Intrusietest		GWATE-test	TOTAAL
	Aanhoudende trend (2000-2012)	Impact op aangrenzende lichamen	Verziltig	Beluchting		
BLKS_0160_GWL_1M	**		*	*	**	
BLKS_0160_GWL_1S			*	*		
BLKS_0400_GWL_1M	**		*	*	**	
BLKS_0400_GWL_1S			*	*	**	
BLKS_0400_GWL_2M	**		**		*	
BLKS_0400_GWL_2S			**		*	
BLKS_0600_GWL_1			*	*		
BLKS_0600_GWL_2			**		*	
BLKS_0600_GWL_3			*	*	*	
BLKS_1000_GWL_1S			*	*	**	
BLKS_1000_GWL_2s			**		*	
BLKS_1100_GWL_1M			*	*	**	
BLKS_1100_GWL_1S			*	*	**	
BLKS_1100_GWL_2M			**		*	
BLKS_1100_GWL_2S			**		*	
CKS_0200_GWL_1			*	*		
CKS_0200_GWL_2			*	*	*	
CKS_0220_GWL_1			*	*		
CKS_0250_GWL_1			*	*		
CVS_0100_GWL_1			*	*		
CVS_0160_GWL_1			*	*		
CVS_0400_GWL_1			*	*	*	
CVS_0600_GWL_1			*	*		
CVS_0600_GWL_2			*	*	*	
CVS_0800_GWL_1			*	*	**	
CVS_0800_GWL_2			*	*	*	
CVS_0800_GWL_3			*	*	*	
KPS_0120_GWL_1	**			*	**	
KPS_0120_GWL_2	**			*	**	
KPS_0160_GWL_1				*	**	
KPS_0160_GWL_2				*	**	
KPS_0160_GWL_3	**			*	**	
MS_0100_GWL_1			*	*		
MS_0200_GWL_1			*	*	*	
MS_0200_GWL_2					*	
SS_1000_GWL_1			**	*	*	
SS_1000_GWL_2			**	*	*	
SS_1300_GWL_1			**	*	*	
SS_1300_GWL_2			**	*	*	
SS_1300_GWL_3			**	*	*	
SS_1300_GWL_4			**	*	*	
SS_1300_GWL_5			**	*	*	

* niet relevant

** onbekend (data en/of model ontbreken)

Toestandsbepaling grondwater

1ste SGBP

- ✓ 11 in goede chemische toestand
- ✓ 28 in goede kwantitatieve toestand
- ✓ 6 globaal in goede toestand

2de SGBP

- ✓ 9 in goede chemische toestand
- ✓ 34 in goede kwantitatieve toestand
- ✓ 8 globaal in goede toestand

GWL	kwalitatieve beoordeling	kwantitatieve beoordeling	eindbeoordeling
BLKS_0160_GWL_1M	goed	goed	goed
BLKS_0160_GWL_1S	ontoereikend	goed	ontoereikend
BLKS_0400_GWL_1M	ontoereikend	goed	ontoereikend
BLKS_0400_GWL_1S	ontoereikend	goed	ontoereikend
BLKS_0400_GWL_2M	goed	goed	goed
BLKS_0400_GWL_2S	ontoereikend	ontoereikend	ontoereikend
BLKS_0600_GWL_1	ontoereikend	goed	ontoereikend
BLKS_0600_GWL_2	goed	ontoereikend	ontoereikend
BLKS_0600_GWL_3	goed	goed	goed
BLKS_1000_GWL_1S	ontoereikend	goed	ontoereikend
BLKS_1000_GWL_2s	goed	goed	goed
BLKS_1100_GWL_1M	ontoereikend	goed	ontoereikend
BLKS_1100_GWL_1S	ontoereikend	goed	ontoereikend
BLKS_1100_GWL_2M	goed	goed	goed
BLKS_1100_GWL_2S	goed	goed	goed
CKS_0200_GWL_1	ontoereikend	goed	ontoereikend
CKS_0200_GWL_2	goed	goed	goed
CKS_0220_GWL_1	ontoereikend	goed	ontoereikend
CKS_0250_GWL_1	ontoereikend	goed	ontoereikend
CVS_0100_GWL_1	ontoereikend	goed	ontoereikend
CVS_0160_GWL_1	ontoereikend	goed	ontoereikend
CVS_0400_GWL_1	ontoereikend	ontoereikend	ontoereikend
CVS_0600_GWL_1	ontoereikend	goed	ontoereikend
CVS_0600_GWL_2	ontoereikend	ontoereikend	ontoereikend
CVS_0800_GWL_1	ontoereikend	goed	ontoereikend
CVS_0800_GWL_2	ontoereikend	goed	ontoereikend
CVS_0800_GWL_3	ontoereikend	goed	ontoereikend
KPS_0120_GWL_1	ontoereikend	goed	ontoereikend
KPS_0120_GWL_2	ontoereikend	goed	ontoereikend
KPS_0160_GWL_1	ontoereikend	goed	ontoereikend
KPS_0160_GWL_2	ontoereikend	goed	ontoereikend
KPS_0160_GWL_3	ontoereikend	goed	ontoereikend
MS_0100_GWL_1	ontoereikend	goed	ontoereikend
MS_0200_GWL_1	ontoereikend	goed	ontoereikend
MS_0200_GWL_2	ontoereikend	goed	ontoereikend
SS_1000_GWL_1	ontoereikend	ontoereikend	ontoereikend
SS_1000_GWL_2	ontoereikend	ontoereikend	ontoereikend
SS_1300_GWL_1	ontoereikend	goed	ontoereikend
SS_1300_GWL_2	goed	goed	goed
SS_1300_GWL_3	ontoereikend	ontoereikend	ontoereikend
SS_1300_GWL_4	ontoereikend	ontoereikend	ontoereikend
SS_1300_GWL_5	ontoereikend	goed	ontoereikend

Wat er aan te doen: kwantiteit?

Basisdoelstelling SGPB 2016-2021 : kwalitatief en kwantitatief behoud van de zoetwaterreserves om een duurzame voorziening van drinkwater en proceswater aan een redelijke prijs te garanderen

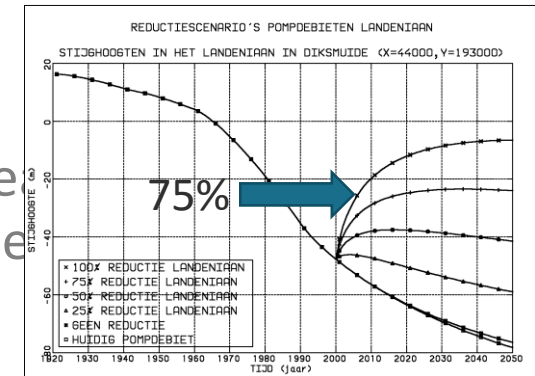
- ▶ Focus op herstel en behoud goede toestand

- ▶ Duurzaam watergebruik:
  - Gebruik minder (grond)water
  - Hergebruik van water
  - Alternatieven

Herstelbeleid

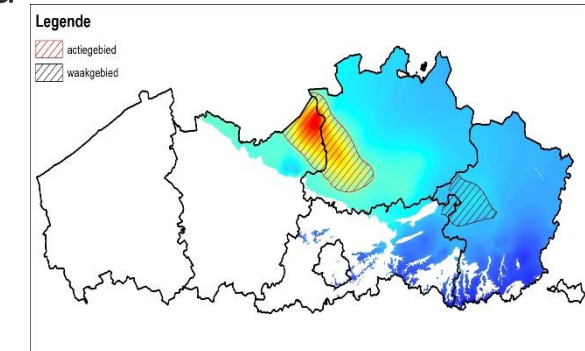
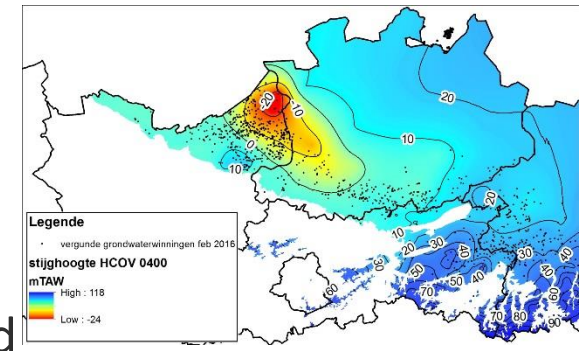
► Voorheen:

- algemeen grondwaterbeleid
- herstelprogramma versie 1.0, nl. uniforme lineaire afbouw met 75% Qvergund in het Sokkelsysteem

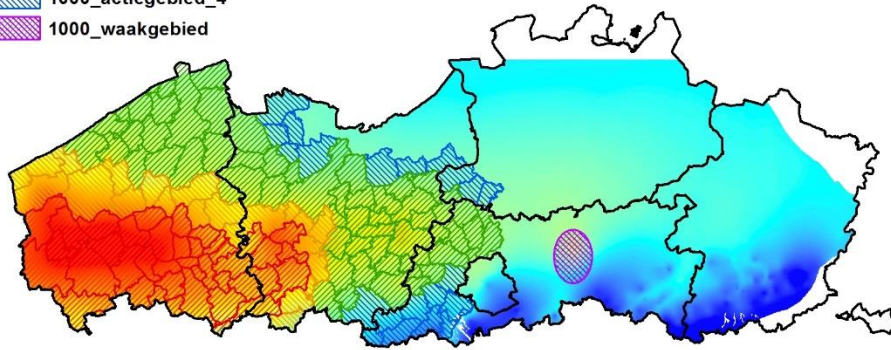
► Actie –en waakgebieden

- Gebiedspecifieke doelstellingen
  - × Streven naar herstel / behoud
- Gebiedspecifiek vergunningbeleid:
  - × scenario's van afbouw /uitbreiding afgestemd op lokale noden
  - × gebruik van alternatieven
  - × hoogwaardigheid toepassingen
  - × Bechikbaarheid van alternatieven

Legende

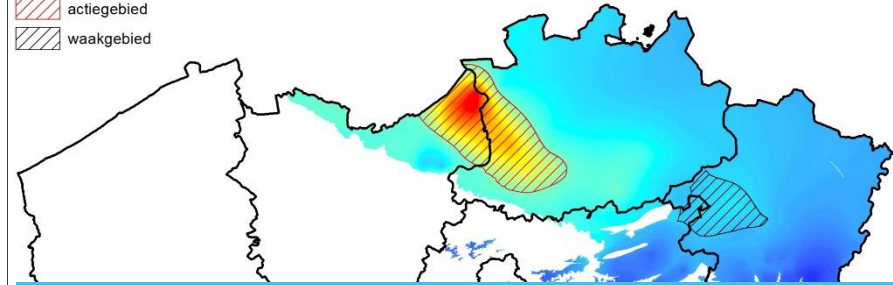
- 1000_actiegebied_1
- 1000_actiegebied_2
- 1000_actiegebied_3
- 1000_actiegebied_4
- 1000_waakgebied

In het Paleoceen Aquifersysteem zijn 4 actiegebieden en 1 waakgebied aangeduid

Legende

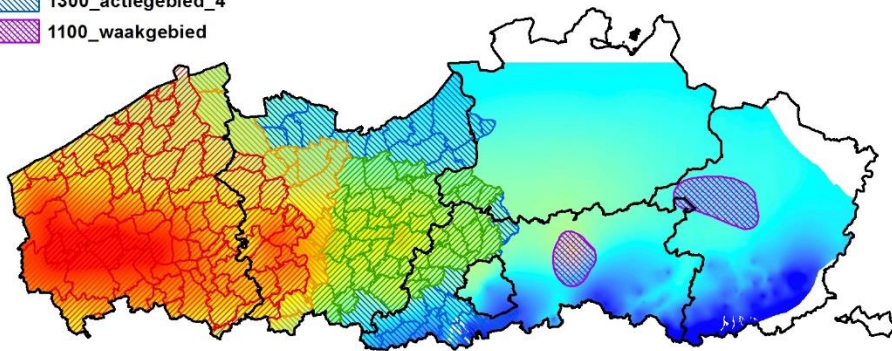
- actiegebied
- waakgebied

In het Oligoceen Aquifersysteem is 1 actiegebieden en 1 waakgebied aangeduid

Legende

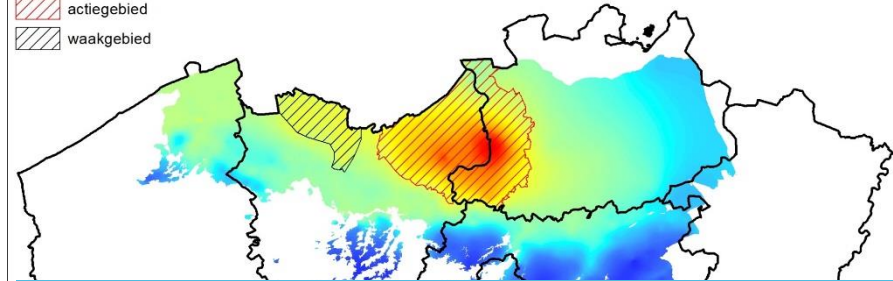
- 1300_actiegebied_1
- 1300_actiegebied_2
- 1300_actiegebied_3
- 1300_actiegebied_4
- 1100_waakgebied

In het Krijt Aquifersysteem + de Sokkel zijn 4 actiegebieden en 2 waakgebieden aangeduid

Legende

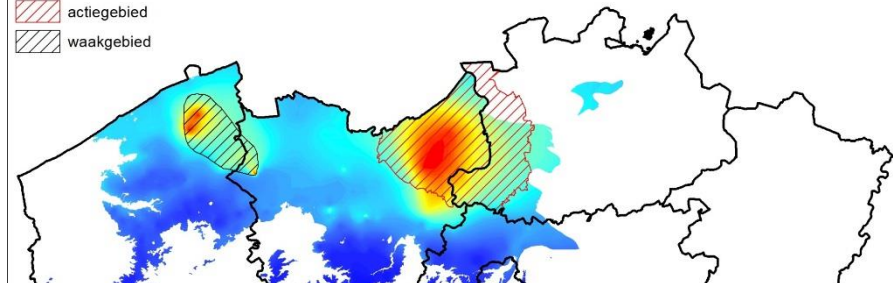
- actiegebied
- waakgebied

In het Ledo Paniseliaan Brusseliaan is 1 actiegebieden en 1 waakgebied aangeduid

Legende

- actiegebied
- waakgebied

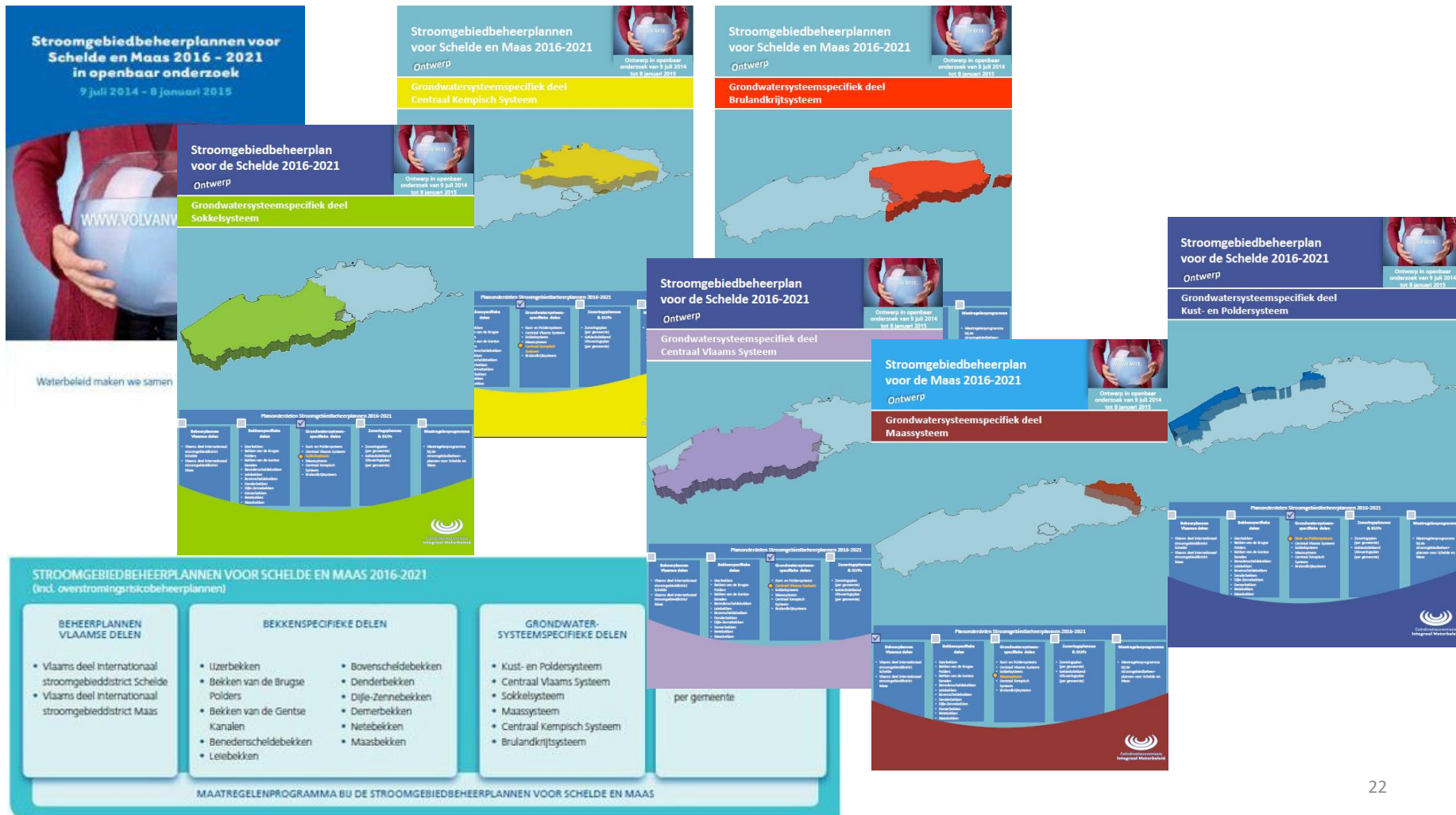

In de Ieperiaan Aquifer is 1 actiegebieden en 1 waakgebied aangeduid

Alle info in GWS-specifieke delen

<http://www.integraalwaterbeleid.be/nl/stroomgebiedbeheerplannen/stroomgebiedbeheerplannen-2016-2021/stroomgebiedbeheerplannen-voor-schelde-en-maas-2016-2021>

2016-2021/stroomgebiedbeheerplannen-voor-schelde-en-maas-2016-2021

Stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas 2016-2021 in openbaar onderzoek
9 juli 2014 - 8 januari 2015

Stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas 2016-2021
Ontwerp
Grondwatersysteemspecifiek deel Centraal Kempisch Systeem

Stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas 2016-2021
Ontwerp
Grondwatersysteemspecifiek deel Brulandkrijtsysteem

Stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde 2016-2021
Ontwerp
Grondwatersysteemspecifiek deel Sokkelsysteem

Stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde 2016-2021
Ontwerp
Grondwatersysteemspecifiek deel Kust- en Poldersysteem

Stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde 2016-2021
Ontwerp
Grondwatersysteemspecifiek deel Centraal Vlaams Systeem

Stroomgebiedbeheerplan voor de Maas 2016-2021
Ontwerp
Grondwatersysteemspecifiek deel Maassysteem

Stroomgebiedbeheerplan voor de Maas 2016-2021
Ontwerp
Grondwatersysteemspecifiek deel Maassysteem

Stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas 2016-2021 (incl. overstromingsrisicobeheerplannen)

BEHEERPLANNEN VLAAMSE DELEN <ul style="list-style-type: none"> Vlaams deel internationaal stroomgebieddistrict Schelde Vlaams deel internationaal stroomgebieddistrict Maas	BEKKENSPECIFIEKE DELEN <ul style="list-style-type: none"> Izerbekken Bekken van de Brugse Polders Bekken van de Gentse Kanalen Benederschebekken Leiebekken Boverschelebekken Denderbekken Dijle-Zennebekken Demerbekken Netebekken Maasbekken	GRONDWATERSYSTEEMSPECIFIEKE DELEN <ul style="list-style-type: none"> Kust- en Poldersysteem Centraal Vlaams Systeem Sokkelsysteem Maassysteem Centraal Kempisch Systeem Brulandkrijtsysteem
---	--	---

per gemeente

MAATREGELENPROGRAMMA BIJ DE STROOMGEBIEDBEHEERPLANNEN VOOR SCHELDE EN MAAS

Duurzaam gebruik

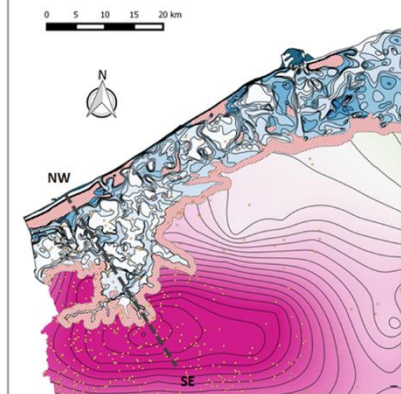
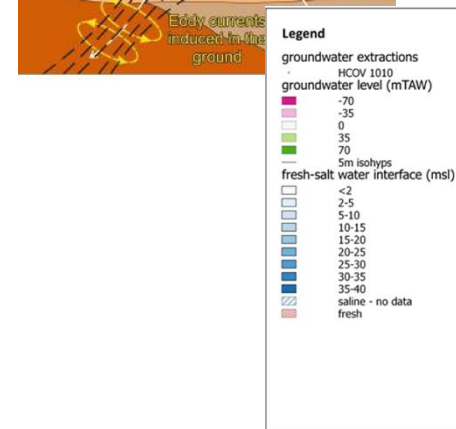
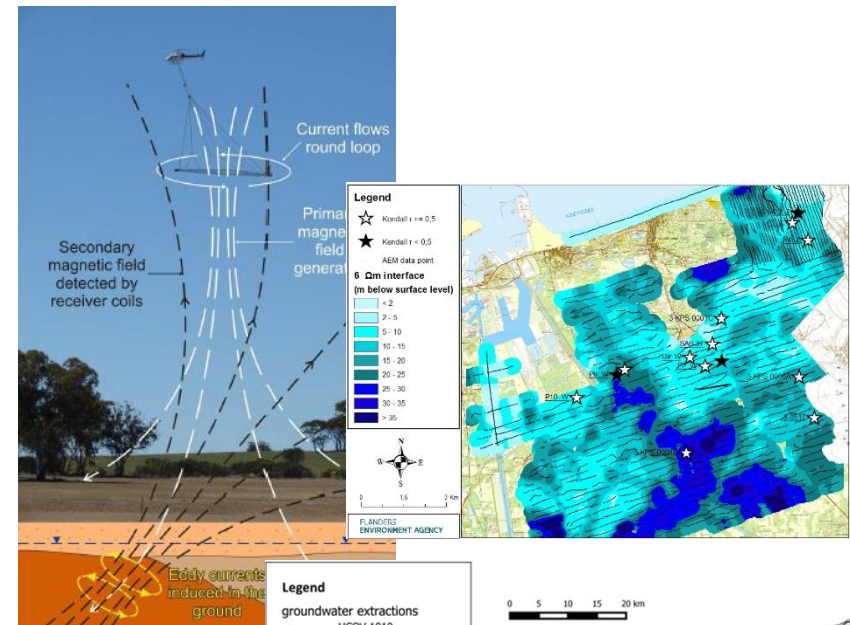
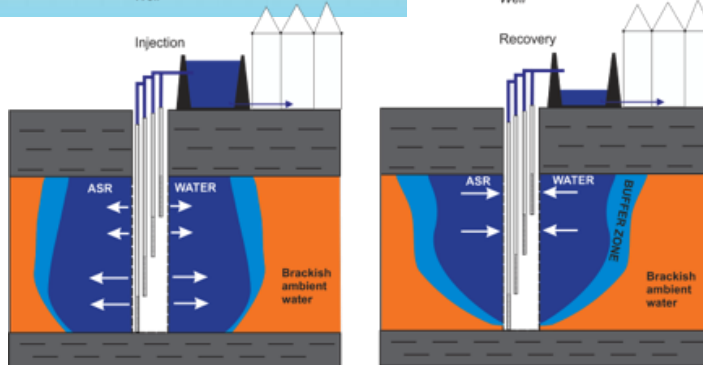
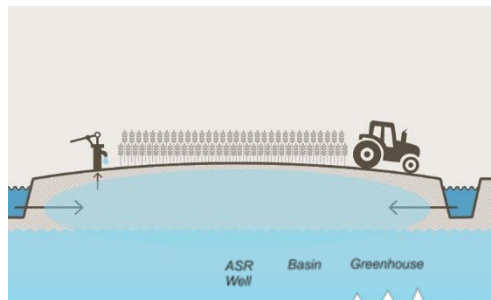
- Gebruik minder (grond)water
- Hergebruik van water
- Alternatieven

INTERREG-project TOPSOIL

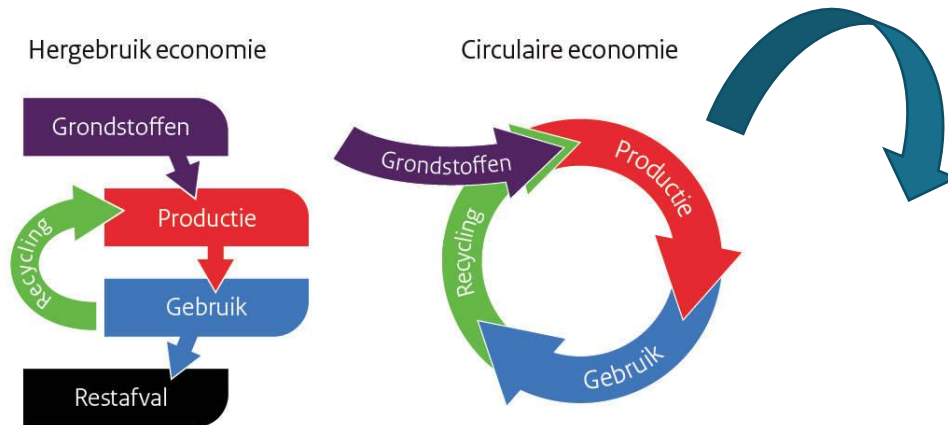
Vergroten zoetwaterbeschikbaarheid

- ▶ Watersysteemanalyse
- ▶ Stakeholderparticipatie
- ▶ Voorstel tot maatregelen
- ▶ Uitwerking pilotproject

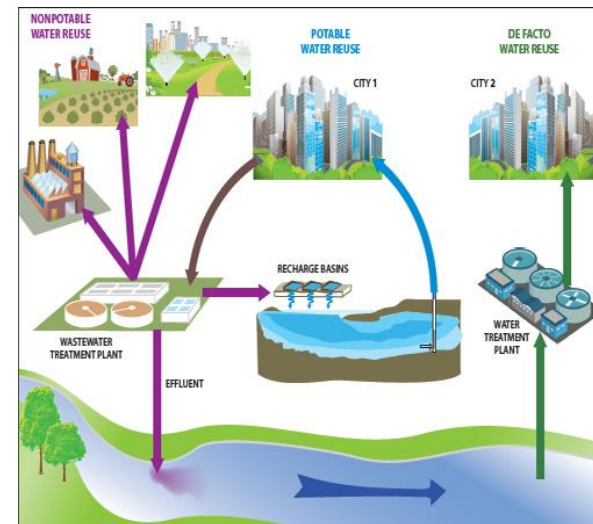

Vlaanderen circulair

- ▶ **Kansen benutten**
- ▶ **Risico's voor mens en milieu uitsluiten !**

Bv. Ardo project

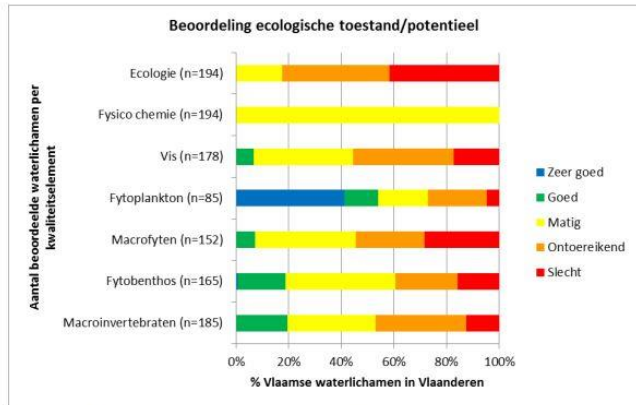
Wat er aan te doen: kwaliteit?

- ▶ **Reductiebeleid nitraat en pesticiden** aanhouden en verfijnen
- ▶ Opvolging en evaluatie nieuwe stoffen
- ▶ **Betere geostatistische analyse en kennis van geochemische processen** van grondwaterkwaliteitsdata
- ▶ Bescherming van bronnen voor drinkwater

Beheer oppervlaktewater

Goede ecologische toestand als doelstelling

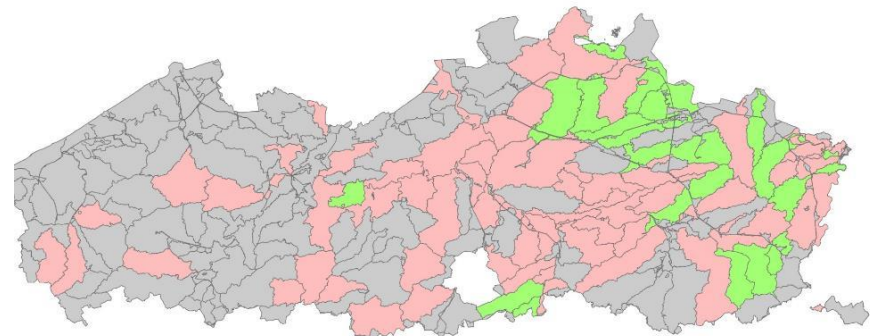

Figuur 10: Ecologische toestandsbeoordeling Vlaanderen: percentage waterlichamen per kwaliteitsklasse voor elk kwaliteitselement (met n het aantal bemonsterde waterlichamen) en een eindbeoordeling voor de ecologische toestand op basis van one-out-all-out.

Uitdagingen blijven groot !

Via planmatige en gebiedspecifieke aanpak via:

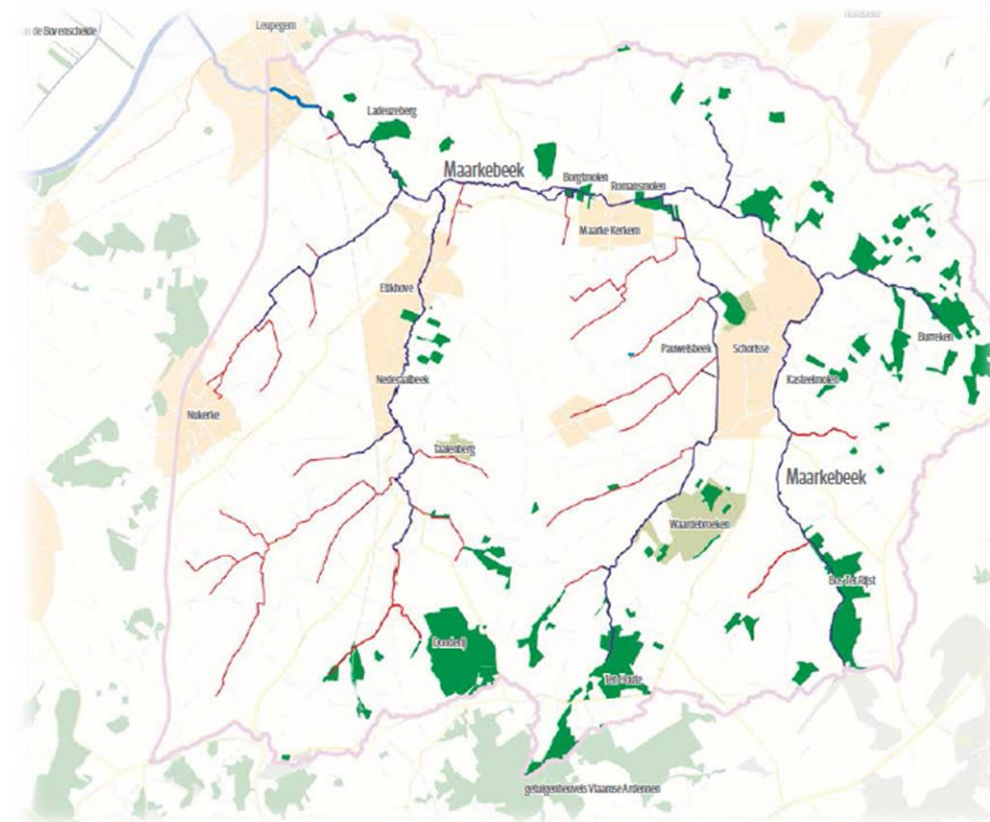
- Speerpuntgebieden (groen)
- Aandachtsgebieden (roos)

... naar uitvoering

Maarkebeek

- ▶ **Gemeenschappelijke valleivisie**
- ▶ **Integraal project**
- ▶ **Verschillende actoren en sectoren**
- ▶ **Win-win**

Legende

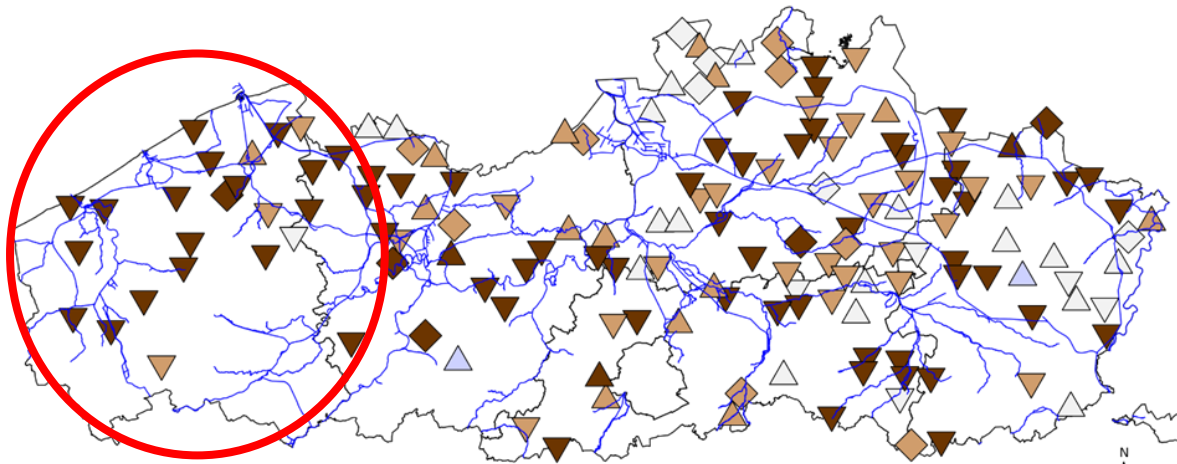
- dijken_GOGs
- muurtjes_afw_N60
- te_vervangen_bruggen_afw_N60
- verbreding_afv_N8
- verleggen_Maarkebeek_Essestraat
- Verleggen_Maarkebeek_opw_N8
- plaatselijk_uitdiepen_afw_N60
- SG_Schapendries_en_Nonnenmolen
- GOG's

Bescherming oppervlaktewater

- ▶ Monitoring
  - ▶ Mestactieplannen
  - ▶ Reductieplannen pesticidegebruik
  - ▶ Aandacht voor prioritaire en nieuwe stoffen
- EN
- ▶ Waterzuivering
  - ▶ Lozingsbeleid
  - ▶ Oeverzonebeleid
  - ▶ Handhaving

Waterschaarste en droogte

Grondwaterstand-
veranderingen en
relatieve situering van
de grondwaterstand
juni 2017

Grondwaterstand historisch hoog
– laag voor het moment van het
jaar (zomer vs. winterperiode)

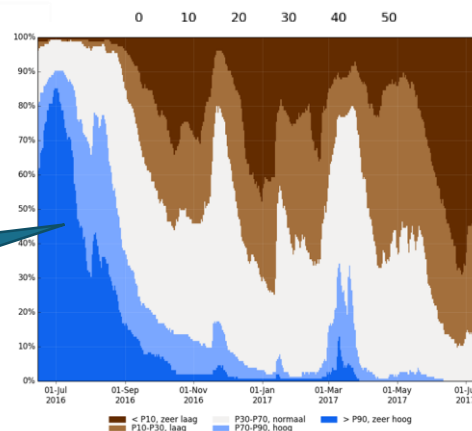
Toestand van de grondwaterstand voor de tijd van het jaar op de referentiedatum (Kleur):

- < P10, zeer laag
- P10-P30, lager dan normaal
- P30-P70, normaal
- P70-P90, hoger dan normaal
- >P90, zeer hoog

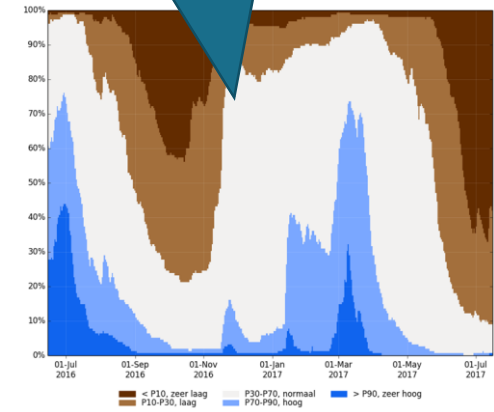
Verandering van grondwaterstand voorbij maand (

- Gestegen
- Stabiel
- Gedaald

Grondwaterstand historisch hoog
– laag onafhankelijk vd tijd vh jaar

Absolute toestand van de grondwaterstand:
periode juli 2016-juli 2017 - Vlaanderen

Relatieve toestand van de grondwaterstand:
periode juli 2016-juli 2017 - Vlaanderen

.... naar aan Vlaamse droogte strategie

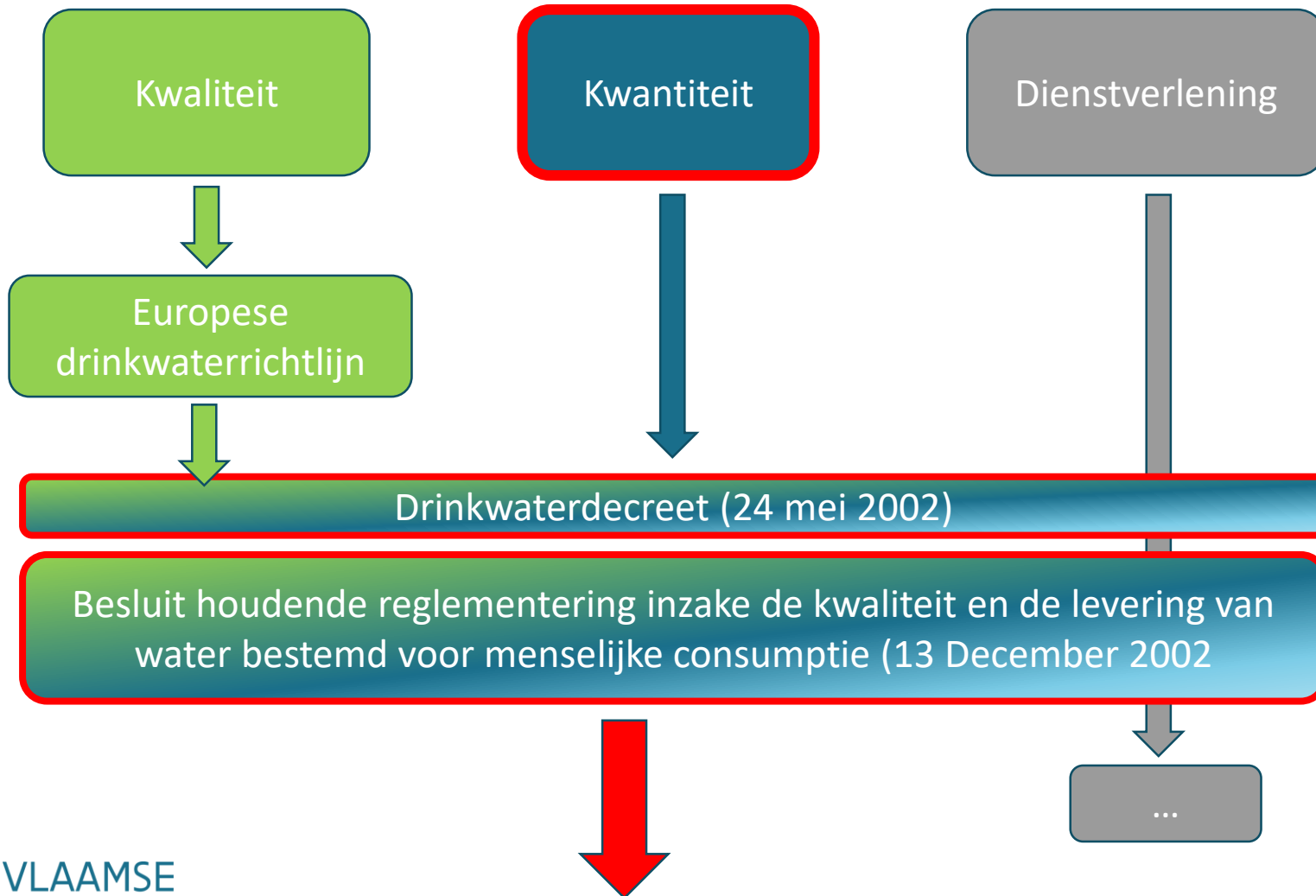
► In opmaak in de schoot van de CIW

- Evaluatienota droogte 2017
- Draaiboek voor een crisiswerking droogte
- Meerlaagse benadering
  - × Preventief spoor
  - × Reactief spoor

Verhoging sectorale robuustheid

Drinkwatervoorziening

Uitdagingen

▶ Behoud van huidig niveau leveringszekerheid

▶ Impact klimaatverandering

→ Impact in kaart brengen

× Geclusterde neerslag: wijziging kwantiteit / kwaliteit

→ Ontwikkelen van duurzame respons

× Aanpassing strategie inname oppervlaktewater

× **Verdringsreek(sen) opstellen**

× Slimme inzet van grondwater en oppervlakte

× Inzetten op interconnectiviteit

EN

× **Inzetten op 'gecontroleerde' decentrale voorzieningen ?**

× **Alternatieven voor opslag ?**

Langetermijnvoorzieningsplannen !

▶ Decentrale voorzieningen

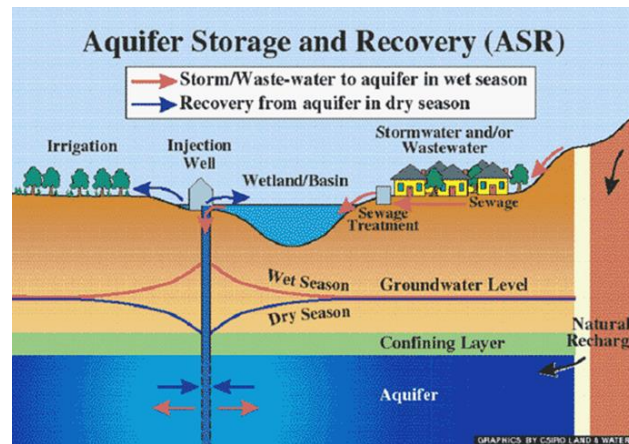
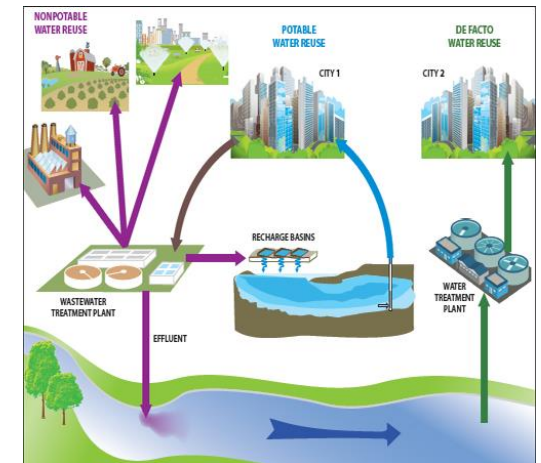
→ Uitbouw winningsinfrastructuur gericht op aanbod?

→ Waterkringloopbenadering ?

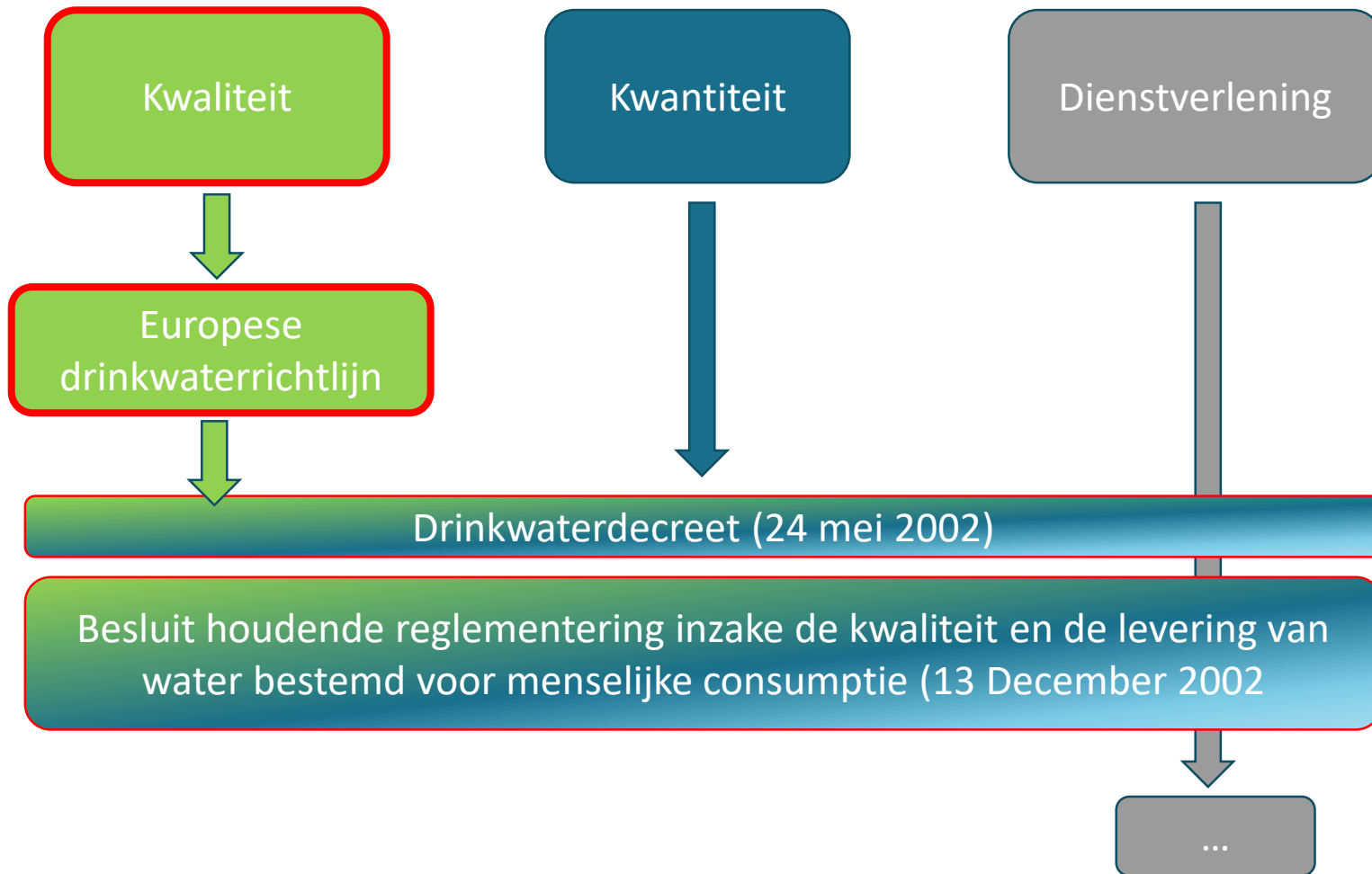
→ EU-beleid Circulaire economie / Water reuse

▶ Alternatieve voor opslag

→ Managed aquifer recharge and storage

Beleidskader kwaliteit

Uitdagingen

► Verdere uitrol Water Safety Plan concept

► Nieuwe stoffen

→ Monitoring

× Inzetten op kwalitatieve screeningstechnieken

× Ontwikkeling nieuwe kwantitatieve analysetechnieken

→ Evaluatie risico's

→ Communicatie

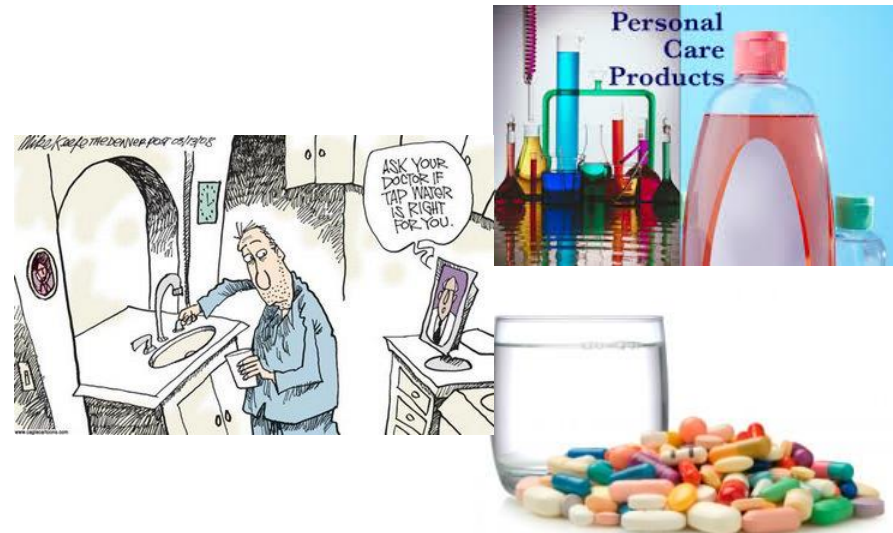
► Risico-identificatie / risicobeheer

1. Risico-identificatie
2. Risico-evaluatie
3. Risicobeheer via herstelmaatregelen

Interne maatregelen (bv. operationele controle / investeringen/...)

Externe maatregelen (bv bronbescherming/ handhaving /...)

Vlaanderen
is milieu

Bedankt

Kris Van den Belt
Diensthofd

Grondwater en Lokaal Waterbeheer
Vlaamse Milieumaatschappij

Afdeling Operationeel Waterbeheer – Dienst Grondwater en
Lokaal Waterbeheer

VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ